דף כח

אמר להם הממונה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה [דשחיטה פסולה בלילה] **ואם הגיע הרואה אומר: א. למשנתנו** ברקאי. **ב. לר' ישמעאל** ברק ברקאי. **ג. לר"ע** עלה ברקאי [האיר יותר מברקאי]. **ד. לנחומא בן אפקשיון** אף ברקאי בחברון. **ה. מתיא בן שמואל** האיר פני כל המזרח עד שבחברון ויצא בעה"ב לשכור פועלים [שהוא משכים ביותר]. * **והוא אומר הן: י"א** דהיינו **העומד על הגג** [שאומר בתחילה האיר פני המזרח והעומד למטה שואלו עד שבחברון, ומשיבו העומד למעלה הן], **וי"א** העומד למטה [ששואל מהעומד בגג אם האיר המזרח, ומשיבו עד שבחברון וא"ל העומד למטה 'הן' דהיינו שכך נתכוונתי לשאול]. * **אברהם אבינו התפלל מנחה כאשר הכתלים משחירים מהצל** [בתחילת שעה שביעית שביום], וגמרינן מיניה להיות זריזין מוישכם אברהם בבוקר, **ומקשינן דאמאי שוחטים את התמיד בע"פ שחל בע"ש בשש ומחצה ולא מכי משחרי כותלי, והתירוצים: א.** כותלי דביהמ"ק לא מכווני [שהחומה היתה רחבה למטה וצרה למעלה]. **ב.** שאני אברהם דאיצטגינות גדולה בלבו [ויודע לכון את תחילת השעות]. **ג.** זקן ויושב בישיבה היה [ושכינה עמו. ר"ח] שנ' **ואברהם** זקן, **וכן יצחק-** ויהי כי זקן יצחק, **יעקב-** ועיני ישראל כבדו מזוקן, **אליעזר-** זקן ביתו ומושל בתורת רבו ודולה ומשקה לאחרים, **במצרים-** לך ואספת את זקני ישראל, **במדבר-** אספה לי שבעים איש מזקני ישראל. * אברהם קיים את כל התורה שנ' וישמור משמרתי מצוותי חוקתי ותורותי [ולכן א"א לומר שקיים ז' מצוות ומילה] אפי' תורה שבע"פ כעירובי תבשילין. * **פעם אחת עלה מאור הלבנה סמוך לעלות השחר ודימו שהאיר מזרח ושחטו את התמיד והוציאו לבית השריפה**, ואף שתימור של לבנה עולה כמקל ושל חמה מפציע לכן ולכאן **מ"מ יום המעונן היה**, וש"מ שביומא דעיבא כוליה שמשא, **ונפק"מ** לשטוח עורות, **א"נ** שאין ללוש מצות.

דף כט

יום המעונן קשה חומו מהחמה **והסימן דנא** דחלא, סנווירי החמה קשים מהחמה **והסימן** דילפא, הרהורי עבירה קשים מעבירה **והסימן** ריחא דבשרא, סוף הקיץ קשה חומו מהקיץ **והסימן** תנורא שגירא, קדחת החורף קשה מהקיץ **והסימן** תנורא קרירא, מיגמר בעתיקתא קשה מחדתא **והסימן** טינא בר טינא [דקשה לגבל טיט ישן יותר מהחדש]. * **למנצח על אילת השחר**' הלימודים מפס' זה: **א.** מה קרני אילה מפציל לכאן ולכאן כך השחר מפציע לכאן ולכאן [והיינו טעמו של רבי דלעיל]. **ב.** מה אילה רחמה צר וחביבה על בועלה כל שעה כשעה ראשונה, כן אסתר חביבה היתה על אחשורוש. **ג.** מה שחר סוף הלילה אף אסתר סוף לכל הניסים שניתנו להיכתב [ולכך אין להקשות מנס חנוכה], **ולמ"ד שאף אסתר לא ניתנה להיכתב** יליף דמה אילה כל שעה שגדילה קרניה מפציל‌ות, כך הצדיקים ככל שמרבין בתפילה **תפילתן נשמעת** [וכתב המאירי: וכן לעולם יהא אדם נוהר בתפלה ולהתארך בה ביותר ואפילו רואה עצמו שאין תפלתו נשמעת אל יתייאש הימנה כי ברוב הימים ימצאנה]. * **תמיד שנשחט לפני עלוה"ש** מוציאין אותו לבית השריפה [וכן אירע ביום שבסוף החודש שאז איכא לבנה סמוך לעלוה"ש, שהרי ביוהכ"פ ליכא לבנה סמוך לעלוה"ש (שנעלמות ב' שעות קודם לכן. ר"ח) והורידו כה"ג לבית הטבילה מילתא באנפי נפשיה היא] **וה"ה לעולת העוף** דמאי דהוה הוה, **וכן מנחה שנקמצה בלילה** תשרף ולא מהני להחזירה, דכלי שרת מקדשין אף שלא בזמנן, **ואף דקיס"ל** דכל הקרב ביום קדוש ביום ולא בלילה **הנ"מ להיקרב** אך קדוש ליפסל, **ואין להקשות** ע"כ מהא דסידר את הלחם ואת הבזיכין על השולחן לאחר השבת שינחנו לשבת הבאה ולא מתקדש להיפסל משום דיום מחוסר זמן, אך לילה אינו מחוסר זמן ולכך מתקדש להיפסל, **ואמרינן דמיירי** שנוטל את הלחם לפני ביה"ש של כניסת השבת, **א"נ אי"צ ליטלו** דנעשה כמי שסדרו הקוף.

דף ל

כל המיסך את רגליו טעון טבילה **וכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים** משום שמצוה לשפשף את הניצוצות שלא להוציא לעז על בניו. * **לר"פ** צואה במקומה אסור לקרות ק"ש, **ומיירי** שכשיושב נראית אך כשעומד אינה נראית [דאם אינה נראית לא ניתנה תורה למלאכ"ש ואם נראית פשיטא דאסור], וכיון שבמקומה היא נפיש זוהמא [שחמה היא שלא יצאה לאויר ולא נתפזר ריחה. רש"י], **אך אם אינה במקומה לר"ה** שרי **ולר"ח** אסור משום כל עצמותי תאמרנה. * **היוצא בסעודה להשתין** נוטל ידו אחת בפנים מפני החשד ומחזיר את הטפיח לאורחין, **דיבר עם חבירו והפליג** נוטל שתי ידיו [הסיח דעתו מסעודתו, ולא נזהר לשמור ידיו, והן עסקניות], והנ"מ כשחוזר לשתות, אך אם חוזר לאכול אי"צ ליטול בפנים דודאי נוטל, ואיסטנים אף לשתות נוטל בחוץ כרנב"י. * **טעם שכל הנכנסים לעזרה טעונים טבילה אף הטהורים: לבן זומא** ק"ו מטבילת הכה"ג שמשנה מקודש לקודש וממקום שענוש כרת למקום כרת, כ"ש המשנה מחול לקודש וממקום שאינו ענוש כרת. **לר' יהודה** סרך טבילה היא זו שיזכור טבילה ישנה שבידו ויפרוש. **וקמיפלגי: א.** עבד בלא טבילה אם מחלל את העבודה, ודחי' דלכו"ע לא מחלל אף לבן זומא דיליף ק"ו מכה"ג שהרי כה"ג עצמו שלא טבל ולא קידש בין בגד לבגד עבודתו כשירה [ורק אם לא קידש ידיו ורגליו שחרית ועבד עבודתו פסולה]. **ב. מסקינן** דפליגי אי קאי בעשה דלבן סומא דגמיר בק"ו מכה"ג קאי בעשה. * **לר' יהודה** מצורע אי"צ טבילה שכבר טבל מבערב, **וקשה** מדקאמר דבלשכת המצורעין לא מצורעין בלבד טובלין אלא כל אדם [ומשמע דמודה דמצורע טובל] **והתירוצים: א.** הא דמצריך טבילה כשלא טבל ביום השביעי, **ודחי'** דא"כ הערב שמש בעי. **ב.** אידי ואידי בדטביל והא דבעי טבילה בדאסח דעתיה, **ודחי'** דא"כ טעון הזאת שלישי ושביעי. **ג. מסקינן** דמצריך טבילה כשלא טבל על דעת ביאת מקדש, **א"נ** לא מצורעין אמרו אלא כל אדם [ומצורע באמת פטור מטבילה], **א"נ** דלדבריהם דרבנן קאמר דיודו לו מיהת שלא מצורע בלבד אמרו אלא כל אדם, ודחו ליה דשאני מצורע דדיש בטומאה [ומסקינן נמי דת"ק דר"י נקט דווקא מצורע דדיש בטומאה ושאר כל אדם אי"צ טבילה].

דף לא

אף לר"י דטובל משום סרך טבילה חציצה פוסלת דכל דתקון רבנן כעי' דאו' תקון. * ביאה במקצת שמה ביאה לחייבו טבילה דבהונות יוכיחו. * **בעי' אם יכול לפטור את עצמו מן הטבילה ע"י שישחט בסכין ארוכה, ובעי' לבן זומא דמחמיר בה** דדילמא הנ"מ לגואי אך לבראי לא, או דגזרינן שמא ימשך, **ובעי' לרבנן דפליגי על ר"י** וס"ל דכל אדם לא בעו טבילה כיון דאכתי עושה עבודה ועלתה בתיקו. * **הטבילה הראשונה של הכה"ג היתה בחול ע"ג שער המים ובצד לשכתו**, ושמעינן מינה שעין עיטם גבוה מקרקע העזרה עשרים ושלוש אמות, עשרים אמות של גובה השער, וג' אמות של גובה המקוה, וא"צ אמות נוספות לתקרה ומעזיבה, דהתקרה היתה משיש ושיעורם משהו, וכיון דלא הוי אמה לא חשיב להו. * **פרסו סדין של בוץ בינו לבין העם** שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ. * **פשט ירד וטבל עלה ונטפפא הביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו** [ומתני' דלא כר"מ דס"ל דתרי קידושי אלבישה עביד להו, ודלא כרבנן דחד עביד אלבישה וחד ההפשטה, וא"כ ה"נ בטבילה ראשונה ליבעי תרי קידושי, ואין ליישב דלתרוויהו חד עביד אפשיטה וחד אלבישה וקמיפלגי בקרא דפשט ורחץ ולבש דלר"מ מקיש פשיטה ללבישה דלובש ואח"כ מקדש, וה"נ פושט ואח"כ מקדש, ולרבנן מקיש פשיטה ללבישה שכשהוא לבוש מקדש וה"נ מקדש קודם הפשט, דהרי איתא בבריתא להדיא דלר"מ תרוויהו אלבישא] * **הביאו לו את התמיד קרצו** [היינו לשון שחיטה והריגה דכתיב קרץ מצפון בא, וברוב שנים וכן ס"ל לרבי דקאמר דאם מירק אינו פסול מדרבנן דרוב שנים בבהמה, ומ"מ מצוה למרק] ומירק אחר שחיטה על ידו, ונכנס להקטיר קטורת של שחר ולהטיב את הנרות ולהקריב את הראש ואת הרגל והחביתין והיין.

דף לב

סדר החלפת בגדי הכה"ג: בגדי זהב לתמיד של שחר, **בגדי לבן** לעבודת היום, **בגדי זהב** לאילו ואיל העם, **בגדי לבן** להוצאת כף ומחתה, **בגדי זהב** לתמיד של בין הערבים. **ואמרינן** בגמ' דהוצאת הכף והמחתה נכתבה שלא במקומה [דבתורה נאמר פס' זה מיד לאחר העבודות הפנימיות, ורק אח"כ כתוב על הקרבת אילו ואיל העם] **דאל"כ איכא רק ג' טבילות ושש קידושין** [א. כשלובש בגדי זהב לתמיד של שחר. ב. כשמחליפם לבגדי לבן לעבודות הפנימיות של יוהכ"פ ולהוצאת הכף והמחתה מקודש הקדשים. ג. כשחוזר ולובש בגדי זהב לאילו ואיל העם למוספין ולתמיד של בין הערביים] **וגמירי דאיכא ה' טבילות וי' קידושין.** * **מנין לה' טבילות וי' קידושין שטובל כה"ג ומקדש בו ביום: לר' יהודה** שנא' ופשט ורחץ ולבש דהמשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה, **ולרבי** מדכתיב כתנת בד קדש ילבש וכו' ורחץ את בשרו במים ולבשם, **ולמסקנא** בין לרבי ובין לר' יהודה ילפינן מ'בגדי קדש הם' שהוקשו הבגדים להדדי שאף מזהב ללבן טעון טבילה [**ובהו"א אמרי' דלר"י** ילפינן לה מק"ו דאם לבגדי זהב שאין נכנס בהם לפנים טעון טבילה ק"ש לבגדי לבן דנכנס בהם לפנים, **ודחי' דשאני** בגדי זהב שכן כפרתן מרובה (אך עבודת יוהכ"פ אינה מכפרת אלא על טומאת מקדש וקדשיו), **ולרבי** ילפינן לה דאם לשינוי לבגדי לבן שאין כפרתו מרובה טעון טבילה ק"ו לבגדי זהב, **ודחי' דשאני** בגדי לבן דנכנס בהן לפני ולפנים]. * **מנין שכל טבילה בעי' ב' קידושין: לרבי** מקרא דופשט ורחץ ורחץ ולבש, דאם אינו ענין לטבילה דנפק"ל מבגדי קודש תנהו לקידוש, ונכתב בלשון רחיצה לומר דמה טבילה במקום קדוש אף רחיצה במקום קדוש, **אך ר' יהודה** [דבעי לה לקרא דורחץ לטבילה בבגדי זהב] **ס"ל כראב"ש** דילפינן לקידוש מק"ו מהבא לעבוד דאי"צ טבילה אלא קידוש, כ"ש הכא דטעון טבילה טעון אף קידוש, והקידוש השני מהקש פשיטה ללבישה. * **לר' חסדא** בדעת רבי הקידוש הראשון היה אחרי שפשט והקידוש השני לפני שלבש, **דלא כרבנן** דסברי שהקידוש הראשון מקדש כשהוא לובש, **ודלא כר"מ** דסבר שהקידוש השני מקדש כשהוא לבוש, **ולר' אחא** אף לרבי בקידוש שני לובש ואח"כ מקדש דכתיב או בגשתם והכא מחוסר לבישה וגישה [ואמרי' דלא סברי אחד כדינו של השני דאל"כ הוי חמיסר קידושי, ג' קידושין בכל טבילה- ב' כשהוא ערום ואחד כשהוא לבוש].

דף לג-לד

אביי מסדר סדר המערכה משמיה דגמרא ואליבא דאבא שאול [דס"ל דהטבת כל הנרות קודמת לקטורת] והסדר הוא: **א. מערכה גדולה** קודמת לקטורת שנאמר היא העולה על מוקדה והדר ואש המזבח תוקד בו. **ב. מערכה שניה של קטורת** אחר מערכה גדולה אף שמכניסים ממנה לפני ולפנים, מ"מ כפרתה דמערכה גדולה מרובה ועדיפא, ועוד אי לא משכח עצים מעייל ממערכה גדולה [ונמצא שאף הגדולה ראויה לפנים]. **ג. סידור שני גזירי עצים** אחר מערכה של קטורת שנא' וביער עליה הכהן ולא על חברתה משמע שהמערכה השניה כבר קיימת [ואף דאיצטריך לגופיה, תרי עליה כתיב]. **ד. דישון מזבח הפנימי** אחר סידור העצים אף דכתיב ביה בבקר בבקר **משום** דמכשיר עדיף [ואף דשני גזירי עצים אזלי למערכה גדולה, מ"מ שם עצים מכשירי קטורת הם], **א"נ** הואיל והתחיל במערכה גומר, **א"נ** דאי לא משכח עצים מעייל ממערכה גדולה. **ה. הטבת ה' נרות** אחר הדישון מזבח פנימי, **והטעם: לאביי** גמרא, **ולרבא** כר"ל שאין מעבירין על המצוות וכשנכנס להיכל פוגע במזבח לפני המנורה [שהמזבח באמצע ומשוך כלפי חוץ, משום שנאמר 'את המנורה נוכח השולחן' ש"מ שאין הפסקה ביניהם], **וש"מ מדר"ל** שבהנחת תפילין יניח של יד קודם לראש ולא יעבירנו. **ומטיב ה' נרות ברישא** דמכיון שהתחיל עושה רוב ועליו להשאיר ב' נרות שנא' בהטיבו את הנרות ואין נרות פחות משנים [ולכך לא עביד בתחלה שש]. **ו. דם התמיד** אחר ה' נרות דכתיב גבי שני גזירי עצים בבקר בבקר ולא צריכי לגופיה [דאין לומר דאתי לגופיה דנקדמו למערכה שניה דכבר אמרינן דעליה ולא על חברתה מכלל דאיתא לחברתה] **ושדינהו** חד לה' נרות דליקדם לדם התמיד דהוי תלת בבקר. **ז. הטבת ב' נרות** אחר דם התמיד דחד בבקר שדינן לדם התמיד דליקדם, ואף שבנרות נמי תרי בוקר נינהו מ"מ מכפר עדיף, **ואין ליתנו על דישון מזבח הפנימי שיהא בו תלתא בוקר ויוקדם לדם התמיד דא"כ** במאי מפסקת בין הטבת ה' לב' נרות אליבא דר' יוחנן דבעי לחלקו לשני בקרים ולא סגי ליה בהרגשת העזרה כר"ל. **ח. קטורת** אחר הטבת ב' נרות דבהטיבו את הנרות והדר יקטירנה, [ובבין הערבים הקטורת קודמת לנסכים אבל לא קודמת לאיברים דכמנחת הבוקר ולא כאיברי הבוקר]. **ט. איברים** אחר קטורת שנא' בהם רק בוקר אחד ובקטורת ב' פעמים. **י. מנחה** אחר איברים שאין להקדים דבר לפני איברי תמיד של שחר שנא' העולה ודרשינן עולה ראשונה. **יא. חביתין** אחר מנחה דכתיב עולה ומנחה [שלא יפסיק ביניהם]. **יב. נסכים** אחר חביתין דחביתין שום מנחה נינהו [דחביתין נקראו בשם מנחה ויהיו סמוכין להקרבת העולה], **ולחכמים** נסכים נאמרו בתמיד של בין הערבים וילפינן מינייהו לשחר, **ולרבי** נאמר בשחר דכתיב לכבש האחד [ולרבנן מאי אחד מיוחד שבעדרו, ורבי יליף לה מומבחר נדריך, ולרבנן חד לנדר (שיפרע חובו מושלם) וחד לנדבה (שתתרצה לדורון) וצריכי]. **יג. מוספין** אחר נסכין דזבח ונסכים [שלא יהא הפסק ביניהם]. **יד. בזיכין** אחר מוספין דכתיב ביום ביום דמשמע לאחר, **ואיכא מ"ד דבזיכין קודמין למוספין** דגמר חוקה חוקה מחביתין [להקדים כמו שחביתין קודמין למוספין], ואהני ביום לאחר שלא יקדימנה אף לנסכים. * **קטורת של שחר בין דם לאיברים** ואתי כרבנן אף דס"ל דבין דם לנרות דבסידרא לא קמיירי. * אם היה כה"ג זקן או איסטנים מחמין לו חמין ומטילין לתוך הצונן כדי שתפיג צינתן, **ובברייתא איתא** דלר' יהודה עששיות של ברזל מחממין מעיוכ"פ ומטילין לתוך הצונן כדי שתפיג צינתן, **ומיירי שלא הגיע לצירוף** [מצונן במקצת], **ולאביי מיירי שהגיע לצירוף** ודבר שאינו מתכוין מותר דצירוף הוי מדרבנן [אך בכל התורה כקציצת בהרת ס"ל דדבר שאין מתכוין אסור].

להערות הארות ולהצטרשות ולשימות והעברה במייל: k0504166339@gmail.com | מוקדי חלוקה ראשיים: **בביתו** * **מוקד ראשי-** גבעה B : **מוקד ראשי** * אהל יששכר רח' המגיד ממעזריטש 144 [בניילונית] * קרלין- רח' ברים- 0527616637. * שטיבלאך פתח יצחק [בכניסה בניילונית] * אמשינוב- הרב גגוד-0527118594. * שיעות תורת רפאל- הבה"ח מ. אזולאי הי"ו. * כולל חצות- רח' מוצפי [בניילונית]. * כולל דורשי ציון- [בניילונית]. * **גבעה A**: * אהל תורה- רח' הרב קאורו [בניילונית] * בוסטון- נציג 0548461804 * היכל עובדיה- הרב אשר עמר הי"ו * ישיבת ברכת מרדכי- הרב טלר * **חדש**-ישיבת טשמנוב- ברלב * **ירושלים**- מקור ברוך-0527667506 * בית ישראל- מיר- 0583221000 | **דרושים עזר נציגים ורצים לזכות את הרבים לפתוח מוקדי המצה נוסמים- מנו למעריכה.**